लोक सेवा आयोग

अप्राविधिक (न्याय, परराष्ट्र, प्रशासन, लेखापरीक्षण र संसद सेवा), राजपत्रांकित तृतीय श्रेणी, शाखा अधिकृत वा सो सरह पदको

खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको लागि

परीक्षा प्रणाली (योजना)

पाठ्यक्रमको रुपरेखा :– संयुक्त र एकीकृत परीक्षा प्रणाली **(Integrated & Unified Examination System)** को आधारमा **सबैको लागि** निम्नानुसारको हुनेछ ।

लिखित परीक्षा (Written Examination):– प्रथम चरण **पूर्णाङ्क :– २००**

द्वितीय चरण **पूर्णाङ्क :– ३००**

अन्तिम परीक्षा (Final Examination) :– सीप परीक्षण, सामूहिक परीक्षण र अन्तर्वार्ता **पूर्णाङ्क :– ७०**

लिखित परीक्षा योजना (Written Examination Scheme)

१. लिखित परीक्षा :- प्रथम चरण (First Phase)

तालिका (१)

पत्र	विषय	पूर्णाङ्क	उतीर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली	प्रश्नसंख्या X अङ्क	समय
प्रथम	प्रशासनिक अभिरुचि परीक्षण* (Administrative Aptitude Test)	२००	८०	वस्तुगत (Objective): बहुवैकल्पिक प्रश्न (Multiple Choice Questions)	१००प्रश्न x२ अङ्क	१ घण्टा ३०मिनेट

२. लिखित परीक्षा :- द्वितीय चरण (Second Phase)

तालिका (२)

पत्र	विषय	पूर्णाङ्क	उतीर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली	प्रश्नसंख्या X अङ्क	समय
द्वितीय	शासन प्रणाली (Governance Systems)	१००	४०	विषयगत (Subjective)	१०प्रश्न x १०अङ्क	३ घण्टा
तृतीय	समकालीन विषय (Contemporary Issues)	१००	४०	विषयगत (Subjective)	१०प्रश्न x १०अङ्क	३ घण्टा
चतुर्थ	ऐच्छिक विषय** (Optional Subject)	१००	४०	वस्तुगत (Objective): बहुवैकल्पिक प्रश्न (MCQs)	१००प्रश्न x१ अङ्क	१ घण्टा ३०मिनेट

तालिका (३)

(नेपाल न्याय सेवाको लागि मात्र थप)

पत्र /विषय	पूर्णाङ्क	उतीर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली	प्रश्नसंख्या X अङ्क	समय
न्याय थप पत्र : समसामयिक कानून तथा अभ्यास (Contemporary Law & Practices)	१००	४०	विषयगत (Subjective)	८ प्रश्न X १०अङ्क ४ प्रश्न X ५ अङ्क	३ घण्टा

तालिका (४)

(नेपाल परराष्ट्र सेवाको लागि मात्र थप)

पत्र /विषय	पूर्णाङ्क	उतीर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली	प्रश्नसंख्या X अङ्क	समय
Extra Paper I: अंग्रेजी भाषा (English Language)	१००	४०	विषयगत (Subjective)	सम्वन्धित पाठ्यवस्तुमा दिइए अनुसार	३ घण्टा
Extra Paper II: परराष्ट्र नीति तथा अन्तर्राष्ट्रिय सम्वन्ध (Foreign Policy & International Relation)	१००	४०	विषयगत (Subjective)	१०प्रश्न X १०अङ्क	३ घण्टा

अन्तिम परीक्षाः - सीप परीक्षण, सामूहिक परीक्षण र अन्तर्वार्ता (Skill Test, Group Test & Interview)

तालिका (५)

विषय	पूर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली	समय
सूचना प्रविधि सीप परीक्षण (Information Technology Skill Test)	२०	प्रयोगात्मक (Practical)#	२५ मिनेट
सामूहिक परीक्षण (Group Test)	१०	समूहमा व्यक्तिगत प्रस्तुति (Individual Presentation in Group)	३० मिनेट
व्यक्तिगत अन्तर्वार्ता (Individual Interview)	४०	मौखिक (Oral)	
जम्मा	७०		

तालिका (६)

***प्रशासनिक अभिरुचि परीक्षण (Administrative Aptitude Test)**

पत्र/विषय	भाग	विषयवस्तु	अङ्क	पूर्णाङ्क	उतीर्णाङ्क	प्रश्नसंख्या x अङ्क
प्रथम/ प्रशासनिक अभिरुचि परीक्षण (AAT)	(A)	General Awareness	१२०	२००	८०	६० प्रश्न x २ अङ्क
	(B)	Aptitude Test	५०			२५ प्रश्न x २ अङ्क
	(C)	English Language Competence Test	३०			१५ प्रश्न x २ अङ्क

तालिका (७)

****ऐच्छिक विषयहरुको सूची (List of Optional Papers)**

S. No.	विषय (Subject)	S. No.	विषय (Subject)	S. No.	विषय (Subject)
001	Account & Finance	011	Forestry	021	Physics
002	Agriculture	012	Environmental science	022	Political Science
003	Bio-technology	013	Geography	023	Population studies
004	Botany	014	History	024	Psychology
005	Chemistry	015	Journalism & Mass Com.	025	Public Administration
006	Computer Science	016	Law	026	Sociology & Anthropology
007	Culture	017	Management	027	Statistics
008	Economics	018	Mathematics	028	Zoology
009	Education	019	Microbiology		
010	Engineering***	020	Health science		

तालिका (८)

 # प्रयोगात्मक परीक्षा योजना (Practical Examination Scheme)

विषय	पूर्णाङ्क	विषयवस्तु शिषक	अङ्क	समय
सूचना प्रविधि सीप परीक्षण (IT Skill Test)	२०	Devanagari Typing	५ अङ्क	५ मिनेट
		English Typing	५ अङ्क	५ मिनेट
		Word processing	४ अङ्क	१५ मिनेट
		Presentation System	२ अङ्क	
		Electronic Spreadsheet	२ अङ्क	
		Windows basic, Email and Internet	२ अङ्क	
जम्मा			२० अङ्क	२५ मिनेट

द्रष्टव्य :

१. यो पाठ्यक्रम रुपरेखा/योजनालाई **संयुक्त र एकीकृत परीक्षा प्रणाली (Integrated & Unified Examination System)** को आधारमा **लिखित परीक्षा** (प्रथम चरण र द्वितीय चरण) तथा **अन्तिम परीक्षा** (सीप परीक्षण, सामूहिक परीक्षण र अन्तर्वार्ता) गरी दुई भागमा विभाजन गरिएको छ ।

२. माथि **तालिका (१)** र **तालिका (२)** मा दिईएको अनुसारको लिखित परीक्षा योजना अप्राविधिक (न्याय, परराष्ट्र, प्रशासन, लेखापरीक्षण र संसद) सेवाका सबै समुहको लागि अनिवार्य हुनेछ ।

   तर नेपाल न्याय सेवाको लागि **तालिका (३)** अनुसारको अतिरिक्त पत्र/विषय थप समावेश हुनेछ भने नेपाल परराष्ट्र सेवाको लागि **तालिका (४)** अनुसारको अतिरिक्त पत्र/विषयहरु थप समावेश हुनेछन् ।

३. संयुक्त र एकीकृत परीक्षा प्रणालीको आधारमा माथि उल्लिखित सेवाका सबै समुहको लागि प्रथम, द्वितीय र तृतीय पत्र/विषयको विषयवस्तु एउटै (Common) र अनिवार्य हुनेछ । तर चतुर्थ पत्र **ऐच्छिक विषय** तालिका (७) मा दिइएका विषयहरु मध्ये कुनै एक विषय मात्र हुनेछ ।

४. चतुर्थ पत्र **ऐच्छिक विषय** तालिका (७) मा दिईएका विषयहरु मध्ये जुनसुकै एक विषय छनौट गर्न सकिनेछ । उम्मेदवारले फाराम भर्दा फाराममा निर्दिष्ट गरिएको ठाउँहरुमा आफूले परीक्षा दिने **ऐच्छिक विषय** अनिवार्य रुपमा उल्लेख गर्नु पर्नेछ ।

५. **नेपाल न्याय सेवा र नेपाल परराष्ट्र सेवा**को लागि दरखास्त दिने हो भने सोको लागि **अतिरिक्त पत्र/विषयहरु** उम्मेदवारले फाराम भर्दा फाराममा निर्दिष्ट गरिएको ठाउँहरुमा अनिवार्य रुपमा उल्लेख गर्नु पर्नेछ ।

६. उल्लिखित सबै सेवा र अन्तर्गतका समूहको खुला र समावेशी समूहको एउटै (Common) प्रश्नपत्रको माध्यमबाट संयुक्त र एकीकृत परीक्षा सञ्चालन हुनेछ ।

७. लिखित परीक्षामा प्रश्न पत्रहरुको माध्यम भाषा नेपाली वा अंग्रेजी अथवा नेपाली र अंग्रेजी दुवै हुनेछ । तर नेपाल परराष्ट्र सेवाको लागि **तालिका (४)** अनुसारको अतिरिक्त पत्र/विषयहरुको प्रश्न पत्रहरुको माध्यम भाषा अंग्रेजी हुनेछ ।

८. लिखित परीक्षाको माध्यम भाषा नेपाली वा अंग्रेजी अथवा नेपाली र अंग्रेजी दुवै हुनेछ । तर नेपाल परराष्ट्र सेवाको लागि **तालिका (४)** अनुसारको अतिरिक्त पत्र/विषयहरुको परीक्षाको माध्यम भाषा अंग्रेजी हुनेछ ।

९. वस्तुगत बहुवैकल्पिक (Multiple Choice) प्रश्नहरुको गलत उत्तर दिएमा प्रत्येक गलत उत्तर बापत २० प्रतिशत अङ्क कट्टा गरिनेछ । तर उत्तर नदिएमा त्यस बापत अङ्क दिइने छैन र अङ्क कट्टा पनि गरिने छैन ।

१०. बहुवैकल्पिक प्रश्नहरु हुने परीक्षामा कुनै प्रकारको क्याल्कुलेटर (Calculator) प्रयोग गर्न पाइने छैन ।

११. विषयगत प्रश्नका लागि तोकिएका १० अङ्कका प्रश्नहरुको हकमा १० अङ्कको एउटा लामो प्रश्न वा एउटै प्रश्नका दुई वा दुई भन्दा बढी भाग (Two or more parts of a single question) वा एउटा प्रश्न अन्तर्गत दुई वा बढी टिप्पणीहरु (Short notes) सोध्न सकिने छ ।

१२. परीक्षामा सोधिने **प्रश्नसंख्या, अङ्क र अङ्कभार** यथासम्भव सम्बन्धित पत्र/विषयमा दिईए अनुसार हुनेछ ।

१३. विषयगत प्रश्न हुने पत्र/विषयका प्रत्येक भाग/खण्ड/एकाइका लागि छुट्टाछुट्टै उत्तरपुस्तिकाहरु हुनेछन् । परिक्षार्थीले प्रत्येक भाग/खण्ड/एकाईका प्रश्नहरुको उत्तर सोहीभाग/खण्ड/एकाईको उत्तरपुस्तिकामा लेख्नुपर्नेछ ।

१४. यस पाठ्यक्रम योजना अन्तर्गतका पत्र/विषयका विषयवस्तुमा जेसुकै लेखिएको भए तापनि पाठ्यक्रममा परेका कानून, ऐन, नियम तथा नीतिहरु परीक्षाको मिति भन्दा ३ महिना अगाडि (संशोधन भएका वा संशोधन भई हटाईएका वा थप गरी संशोधन भई) कायम रहेकालाई यस पाठ्क्रममा परेको सम्झनु पर्दछ ।

लोक सेवा आयोग

१५. प्रथम चरण (First Phase) को लिखित परीक्षाबाट छनौट भएका उम्मेदवारहरुलाई मात्र द्वितीय चरण (Second Phase) को लिखित परीक्षामा सम्मिलित गराइनेछ ।

१६. लिखित परीक्षाको प्रथम चरण (First Phase) मा प्राप्त गरेको प्राप्ताङ्कको २० प्रतिशत अङ्क तथा द्वितीय चरण (Second Phase) को प्राप्ताङ्कहरु जोडि कूल अङ्कको आधारमा लिखित परीक्षाको नतिजा प्रकाशित गरिनेछ ।

१७. लिखित परीक्षामा छनौट भएका उम्मेदवारहरुलाई मात्र अन्तिम परीक्षा (सीप परीक्षण, सामूहिक परीक्षण र अन्तर्वार्ता) मा सम्मिलित गराइनेछ ।

१८. लिखित परीक्षा र अन्तिम परीक्षा (सीप परीक्षण, सामूहिक परीक्षण र अन्तर्वार्ता) को कुल अङ्क योगका आधारमा अन्तिम परीक्षाफल प्रकाशित गरिनेछ ।

१९. **परीक्षा योजना र पाठ्यक्रम लागू हुने मिति** :– आयोगको मिति २०६९/०६/२५ गतेको निर्णयानुसार यो परीक्षा योजना बमोजिमको पाठ्यक्रम **आ.व.२०७०/०७१ को विज्ञापन देखि** लागू हुनेछ ।

२०. बुँदा १९ मा उल्लिखित परीक्षा योजना बमोजिमको पाठ्यक्रम लागू भएपछि हाल कायम परीक्षा योजना अनुसारको पाठ्यक्रम खारेज हुनेछ ।

<u>**पुनश्चः**</u>

अप्राविधिक (न्याय, परराष्ट्र, प्रशासन, लेखापरीक्षण र संसद) सेवाका सबै समुहको राजपत्रांकित तृतीय श्रेणी शाखा अधिकृत वा सो सरह पदहरुको संयुक्त र एकीकृत परीक्षा प्रणालीको आधारमा तयार गरिएको खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको नयाँ परीक्षा योजना (Examination Scheme) बमोजिमका विभिन्न पत्र/विषयहरुका सम्बन्धित पाठ्यक्रम केहि समय पश्चात् आयोगको वेबसाइटमा राखिने व्यहोरा सम्बन्धित सबैमा जानकारी गराइन्छ ।

लोक सेवा आयोग